

На основу члана 115. став 2. и члана 237. тачка 3) Закона о ваздушном саобраћају („Службени гласник РС”, бр. 73/10, 57/11 и 93/12),
Управни одбор Директората цивилног ваздухопловства Републике Србије доноси

ПРАВИЛНИК

о условима за издавање потврде за постављање објеката, инсталација или уређаја који емитују или рефлектују радио-зрачење

Предмет Правилника

Члан 1.

Овим правилником прописују се услови под којима се издаје потврда за постављање објеката, инсталација или уређаја који услед емисије или рефлексије радио-зрачења могу да утичу на безбедност ваздушног саобраћаја.

Подручје примене Правилника

Члан 2.

Овај правилник се примењује на све објекте, инсталације или уређаје чије се постављање планира на подручју аеродрома или изван подручја аеродрома, али у близини радио-уређаја који се користе за пружање услуга у ваздушној пловидби.

Објекат, у смислу овог правилника, означава грађевину спојену са тлом, која представља физичку, функционалну, техничко-технолошку или биотехничку целину (зграде свих врста, саобраћајни, водопривредни и енергетски објекти, објекти инфраструктуре електронских комуникација - кабловска канализација, објекти комуналне инфраструктуре, индустријски, пољопривредни и други привредни објекти, објекти спорта и рекреације, гробља, склоништа и сл).

Под објектом, у смислу овог правилника, се подразумевају и инсталације и уређаји који се уграђују у објекат или се постављају на објекат.

Радио-уређаји који се користе за пружање услуга у ваздушној пловидби

Члан 3.

Радио-уређаји који се користе за пружање услуга у ваздушној пловидби су следећи:

1) *VHF/UHF* предајни центар је скуп уређаја за емитовање радио-сигнала намењених за говорну комуникацију између контролора летења и пилота;

2) *VHF/UHF* пријемни центар је скуп уређаја за пријем радио-сигнала намењених за говорну комуникацију између контролора летења и пилота;

3) гониометар (*Direction Finder, DF*) је уређај који се користи за одређивање правца у ком се налази ваздухоплов у односу на фиксни уређај;

4) земаљски систем за побољшање сигнала (*Ground Based Augmentation System, GBAS*) је систем уређаја који служи за побољшање прецизности сателитске навигације који је постављен на земљи и који се састоји од референтних пријемника, *VDB* станица (*VHF data broadcast*) и *VDB* мониторинг станица;

5) инструментални систем за слетање (*Instrument Landing System, ILS*) је систем уређаја који се користи за навигацију ваздухоплова током завршног прилажења, а састоји се од

предајника правца слетања (*localizer*) који омогућава одређивање одступања од правца полетно-слетне стазе, предајника равни понирања (*glide path*) који омогућава одређивање одступања од равни понирања и маркера који показују када је ваздухоплов прешао одређене тачке током завршног прилажења;

6) микроталасни систем за слетање (*Microwave Landing System, MLS*) је систем уређаја који се користи за навигацију ваздухоплова током завршног прилажења, а састоји се од показивача азимута (*MLS AZ*) и показивача елевације (*MLS EL*);

7) неусмерени радио-фар (*Non-Directional Radio Beacon, NDB*) је навигациони уређај који служи за одређивање правца у ком се налази фиксни уређај у односу на ваздухоплов;

8) опрема за мерење удаљености (*Distance Measuring Equipment, DME*) је навигациони уређај који служи за одређивање удаљености ваздухоплова од фиксне тачке у којој се налази уређај;

9) примарни радар је уређај намењен за надзор позиције свих ваздухоплова;

10) свесмерни фар врло високе фреквенције (*VOR*) је навигациони уређај који служи за одређивање угаоне позиције ваздухоплова у односу на нулти радијал уређаја;

11) секундарни радар је уређај намењен за надзор позиције ваздухоплова опремљених транспондерима.

База података о радио-уређајима који се користе за пружање услуга у ваздушној пловидби

Члан 4.

Пружалац услуга у ваздушној пловидби доставља Директорату цивилног ваздухопловства Републике Србије (у даљем тексту: Директорат) податке о радио-уређајима који се користе за пружање услуга у ваздушној пловидби и обавештава Директорат о свим променама које су у вези са тим уређајима.

Директорат формира и одржава базу података о радио-уређајима који се користе за пружање услуга у ваздушној пловидби.

База података из става 2. овог члана садржи следеће податке о радио-уређајима који се користе за пружање услуга у ваздушној пловидби:

- 1) географска позиција радио-уређаја;
- 2) врста радио-уређаја;
- 3) назив произвођача;
- 4) модел радио-уређаја;
- 5) тип антене;
- 6) излазна снага радио-уређаја;
- 7) додатни услови које достави произвођач радио-уређаја, а који су битни за правилан рад уређаја.

Податке о врсти и географској позицији радио-уређаја који се користе за пружање услуга у ваздушној пловидби Директорат објављује на својој интернет страници.

Издавање потврде

Члан 5.

Правно или физичко лице које планира да постави објекат на подручју аеродрома или изван подручја аеродрома, али у близини радио-уређаја који се користи за пружање услуга у ваздушној пловидби, дужно је да, пре постављања тог објекта, поднесе Директорату захтев

за издавање потврде о томе да планирани објекат не утиче на одржавање прихватљивог нивоа безбедности ваздушног саобраћаја (у даљем тексту: потврда).

Директорат издаје потврду из става 1. овог члана са становишта заштите емисије радио-уређаја који се користе за пружање услуга у ваздушној пловидби.

Одредба става 1. овог члана се не примењује на пружаоца услуга у ваздушној пловидби.

Садржај захтева за издавање потврде

Члан 6.

У захтеву за издавање потврде подносилац захтева је дужан да наведе најмање следеће податке:

- 1) планиране координате објекта (географска ширина и дужина) изражене у *WGS-84* референтном геодетском систему;
- 2) надморску висину терена на коме се планира постављање објекта;
- 3) димензије објекта (висина, дужина, ширина).

Ако на основу података из става 1. овог члана не може да се утврди да ли планирани објекат утиче на одржавање прихватљивог нивоа безбедности ваздушног саобраћаја, Директорат може да затражи од подносиоца захтева да достави допунску документацију.

Услови за издавање потврде

Члан 7.

Директорат издаје потврду да планирани објекат не утиче на одржавање прихватљивог нивоа безбедности ваздушног саобраћаја ако на основу података из поднетог захтева и друге достављене документације утврди да тај објекат не задире у заштитне зоне радио-уређаја који се користе за пружање услуга у ваздушној пловидби.

Заштитне зоне из става 1. овог члана се успостављају ради спречавања неправилности у емитовању и пријему сигнала радио-уређаја који се користе за пружање услуга у ваздушној пловидби.

Критеријуми за успостављање заштитних зона из става 1. овог члана су дати у Прилогу 1. и Прилогу 2. овог правилника.

Ваздухопловна студија

Члан 8.

Ако утврди да планирани објекат задире у заштитне зоне радио-уређаја који се користе за пружање услуга у ваздушној пловидби, Директорат доноси решење којим се одбија издавање потврде.

Изузетно од става 1. овог члана, Директорат издаје потврду ако подносилац захтева достави, а Директорат прихвати ваздухопловну студију којом се доказује да планирани објекат не утиче на одржавање прихватљивог нивоа безбедности ваздушног саобраћаја са становишта заштите емисије радио-уређаја.

Ваздухопловна студија из става 2. овог члана мора да буде израђена од стране одговарајуће стручне или научне организације и при њеној изради морају да се узму у обзир подаци садржани у бази података о радио-уређајима из члана 4. овог правилника, као и постојеће окружење радио-уређаја чија се заштитна зона нарушава.

Ако је подносилац захтева доставио ваздухопловну студију, Директорат је дужан да је проследи пружаоцу услуга у ваздушној пловидби ради давања мишљења.

У случају достављања ваздухопловне студије, Директорат издаје потврду ако пружалац услуга у ваздушној пловидби да позитивно мишљење на студију и ако Директорат утврди да се том студијом доказује да планирани објекат не би изазвао неправилности у емитовању и пријему сигнала радио-уређаја који се користе за пружање услуга у ваздушној пловидби или да су те неправилности у границама прихватљивог.

Ступање Правилника на снагу

Члан 9.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Бр. 1/0-01-0005/2014-0008

У Београду, 5. новембра 2014. године

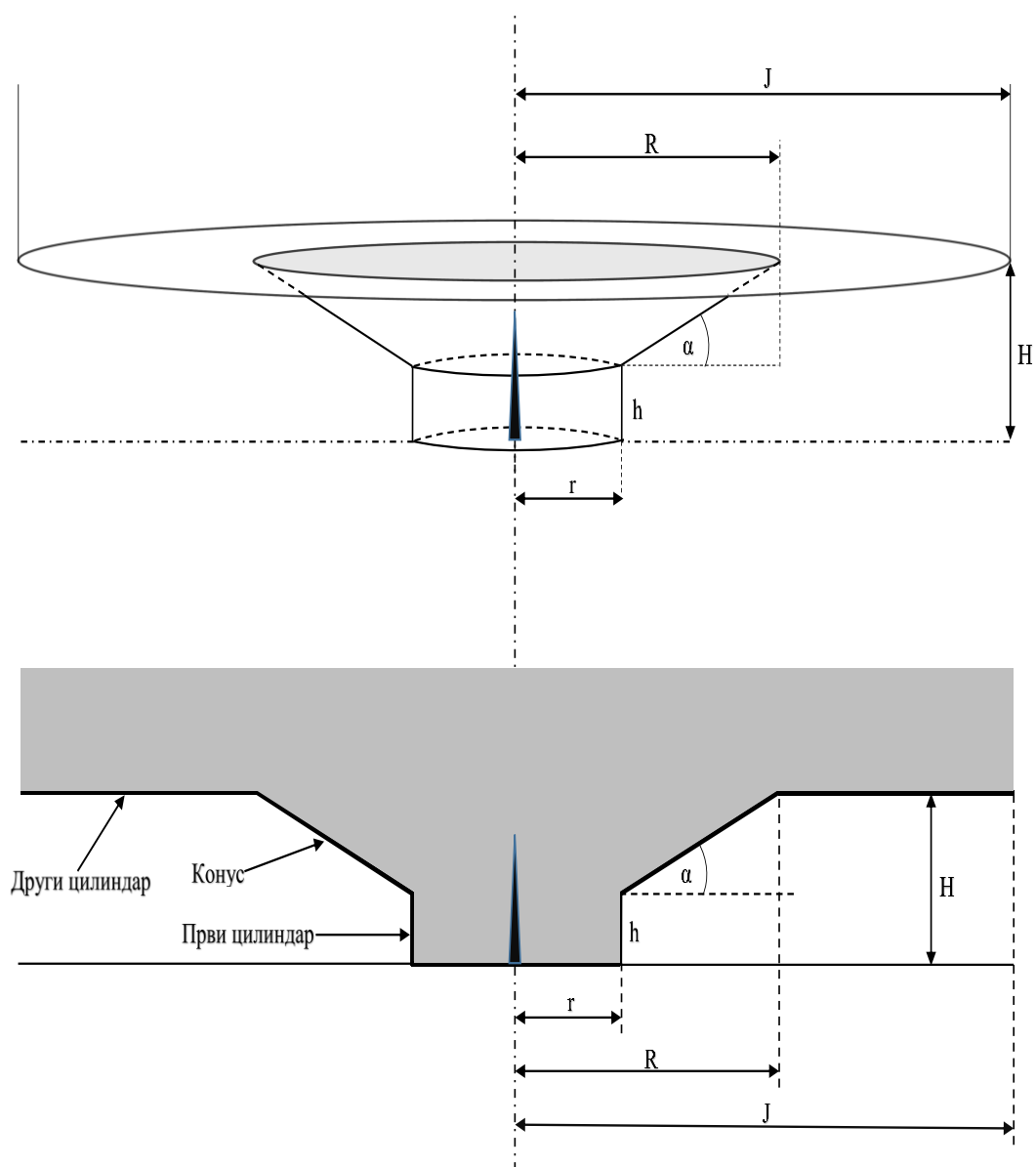
Управни одбор

Председник

проф. др Зорана Михајловић

Критеријуми за успостављање заштитних зона за неусмерене радио-уређаје

Слика 1. Изглед заштитних зона за неусмерене радио-уређаје

Табела 1. Димензије заштитних зона за одређене типове неусмерених радио-уређаја

Тип уређаја	Полупречник првог цилиндра $r (m)$	Висина првог цилиндра $h (m)$	Полупречник конуса $R (m)$	Угао конуса $\alpha (^\circ)$
<i>VOR</i>	300	5	3.000	1,14
<i>DME</i>	300	5	3.000	1,14
<i>DF</i> (Гониометар)	300	5	3.000	1,14
<i>NDB</i>	100	5	1.000	5
Маркер	50	18	200	20,0
<i>GBAS</i> референтни пријемник	400	21	3.000	3,0
<i>GBAS VDB</i> станица	300	5	3.000	1
<i>VDB</i> мониторинг станица	400	21	3.000	3
<i>VHF/UHF</i> предајни центар	100	9	600	1,14
<i>VHF/UHF</i> пријемни центар	100	9	600	1,14
Примарни радар	500	2,2	15.000	0,25
Секундарни радар	500	2,2	15.000	0,25

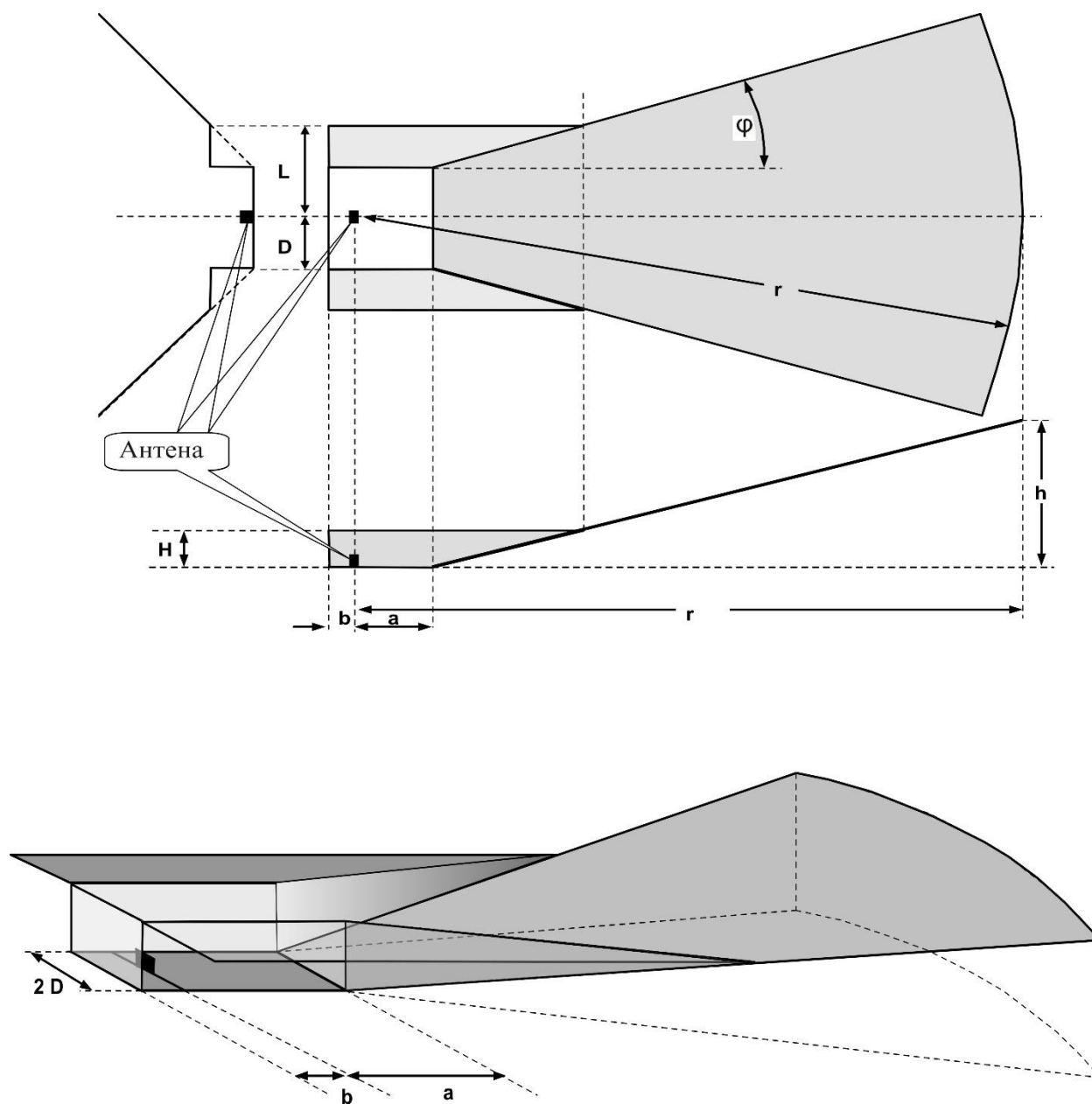
Табела 2. Додатне димензије заштитних зона за одређене типове неусмерених радио-уређаја које се односе само на ветрогенераторе и сличне објекте

Тип уређаја	Полупречник другог цилиндра $J (m)$	Висина од које почиње $H (m)$
<i>VOR</i>	15.000	52
<i>DF</i> (Гониометар)	10.000	52
Примарни радар	25.000	65
Секундарни радар	25.000	65

* Висинско ограничење се односи на врх елисе турбине када се налази у највишем положају.

Критеријуми за успостављање заштитних зона за усмерене радио-уређаје

Слика 2. Изглед заштитних зона за усмерене радио-уређаје

Табела 3. Димензије заштитних зона за одређене типове усмерених радио-уређаја

Тип навигационог уређаја	a (m)	b (m)	h (m)	r (m)	D (m)	H (m)	L (m)	φ ($^{\circ}$)
Једнофреквентни предајник правца слетања	Растојање до прага полетно-слетне стазе	500	70	$a+6.000$	500	10	2.300	30
Двофреквентни предајник правца слетања	Растојање до прага полетно-слетне стазе	500	70	$a+6.000$	500	20	1.500	20
Предајник равни понирања Тип-М (двофреквентни)	800	50	70	6.000	250	5	325	10
<i>DME</i> са усмереном антеном	Растојање до прага полетно-слетне стазе	20	70	$a+6.000$	600	20	1.500	40
<i>MLS AZ</i> (азимут)	Растојање до прага полетно-слетне стазе	20	70	$a+6.000$	600	20	1.500	40
<i>MLS EL</i> (елевација)	300	20	70	6.000	200	20	1.500	40

* Параметри (a) и (b) почињу код базе антене и прате терен.

* Параметар (r) почиње код базе антене и мери се дуж хоризонталне равни.